Karpacka Gmina
Rabka-Zdrój

Rabka-Zdrój

Rabka-Zdrój to znane w Polsce uzdrowisko dla dzieci i dorosłych, którego bogactwem są zasoby wód mineralnych, korzystny mikroklimat i walory krajobrazowo-turystyczne. Miejscowość położona jest w malowniczej kotlinie, u podnóża Gorców(Zewnętrzne Karpaty Zachodnie).
Historia Rabki bezpośrednio związana jest z występującymi tu źródłami solnymi i sięga XIII wieku.
Nazwa miejscowości została wymieniona po raz pierwszy w dokumencie Bolesława Wstydliwego z 1254 roku, potwierdzającym posiadanie tych terenów przez Cystersów. Jan Długosz, powołując się na ten dokument użył wyrażenia „Sal in Rabka" czyli „sól w Rabce".

Jednak cofnijmy się znacznie wcześniej.
Najbardziej znane podania i baśnie góralskie związane są z Tatrami, jednak i w innych regionach Podhala i okolic spotykamy równie ciekawe opowieści.
Takim przykładem może być Rabka stolica Gorców.

Zasoby kulturowe

Znanych jest wiele legend i podań, głownie związanych z etymologią nazw miejscowości m.in.

-legenda o zbójniku Rabcusiu, który na podobnie do Janosika, grabił bogatych a zrabowane skarby rozdawał biednym,

-podanie o Rabku. Udzielił dobrych odpowiedzi na trzy zagadki skrzata. Dzięki temu skrzat wskazał mu tajemnicze źródło i zdradził mu, że ze słonej wody można warzyć sól, poza tym woda ta jest lecznicza.

-legenda o złym król Starym Sączu, który nie chciał wydać swojej córki-Rabki za księcia Lubonia. Książe porwał córkę Starego Sącza- Rabkę i wziął z nią potajemny ślub. Rozgniewany król rzucił klątwę zamieniając Lubonia w górę, Rabka siedząc na kamieniu z utęsknieniem spoglądała na górę i oczy z żalu wypłakała. Z jej łez powstała rzeka nazwana przez ludność Rabą od jej imienia. W miejscu gdzie siedziała księżniczka powstała później miejscowość Rabka.

Małgorzata Traczyk

Klaudia Kaplon

Znana jest również opowieść o kupcy wiozącego cenne towary, którego napadli zbójcy . Gdy na ich widok wykrzyknął „Święty Krzyżu, ratuj mnie”, nad jego wozem rzeczywiście ukazał się świetlisty krzyż. Przerażeni tym cudownym zdarzeniem zbójnicy uciekli. Nagle u jego stóp wytrysnęło źródełko. Dzisiaj zwane Pocieszną Wodą. Okoliczni mieszkańcy uważają że woda z tego źródełka jest dobra na wszystkie choroby i bóle. Kupiec w akcie wdzięczności za ocalenie miał ufundować świątynie w tym miejscu. W rzeczywistości fundatorem kościoła był wojewoda sandomierski Jan Wielopolski.

Etnograf Izydor Kopernicki pisze: ,,Co do rodzaju opowieści ludowych Górale Beskidowi mają największe upodobanie w baśniach cudownych i gadkach zabawnych, ulubione im są także bajki o zwierzętach.” Bohaterami baśni ludowych są m.in. Janosik, Rybak i jego trzej synowie, Wyrwidąb, Kowal, Śmierć, Grajek, Diabły, Smok oraz różnego rodzaju zwierzęta. Głównymi tematami gadek były baby, diabły, ubodzy chłopi i podobnie jak w baśniach zwierzęta, w tym wypadku prym wiedzie koza.

Bogactwem kultury ludowej są rabczańscy gawędziarze, muzykanci, których jest już niestety w Rabce Zdroju niewielu. Zrzeszeni w swoim stowarzyszeniu twórcy ludowi, dbają aby niektóre dziedziny sztuki ludowej takie jak: garncarstwo, malarstwo na szkle, rzeźbiarstwo, haft mogły przetrwać. Nie można zapomnieć o zespołach regionalnych: Młodzieżowym Zespole Regionalnym im. Jana Janoty, Dziecięcym Zespole Regionalnym ,,Majeranki ” działającymi przy Stowarzyszeniu Miłośników Kultury Ludowej w Rabce Zdroju, Zespole im. Antoniny Zachary Wnękowej, potocznie zwanym „Robcusiami ” , Zespole „Powicher ” ze Rdzawki oraz Zespole „Prymni” z Ponic.

Zwyczaje i obrzędy

Większość zwyczajów i obrzędów na Podhalu związanych jest z świętami katolickimi. Zacznijmy od okresu wielkanocnego, który rozpoczyna Niedziela Palmowa. W tym dniu w kościele święci się palmy tj. bazicki. Sporządzanie palm i ich święcenie to jeden z niewielu już zwyczajów powszechnie jeszcze kultywowanych przez mieszkańców Rabki i okolicy. Muzeum im. W. Orkana w Rabce-Zdroju rokrocznie organizuje jeden z **najstarszych konkursów plam wielkanocnych** w Polsce. Również co roku w Wielką Sobotę przy Starym Kościółku - Muzeum Orkana, organizowane jest w Rabce **Święto Zwyków Wielkanocnych**. To jedyna tego typu impreza w Polsce podczas, której przypominane są zwyczaje Wielkiego Tygodnia. **„Dziady śmigustne”** chodzą w nocy z Niedzieli na Poniedziałek Wielkanocny. Pojawiają się około trzeciej godziny nad ranem, znikają o świcie, gdy mieszkańcy wioski wybierają się do kościoła na pierwsza mszę.

Równie bogate zwyczaje związane są ze świętami **Bożego Narodzenia** (podłaźniczka, pastuszek, siano, owies, czerwony opłatek dla zwierząt).

Z obrzędami i zwyczajami ściśle związane są imprezy regionalne takie jak: **Dożynki**-święto plonów, **Festiwal Karpacki** czy góralskie festyny, na których prezentowane są kultura i zwyczaje(np. góralskie wesele) .

Muzeum Etnograficzne im. Władysława Orkana

Najcenniejszym wytworem kultury materialnej w Rabce Zdroju jest drewniany kościółek - obecnie muzeum, wybudowany w latach 1600-1606. Zachwyca on doskonałą proporcją kształtów, oraz dostosowaniem potężnego masywu do otoczenia W XVIII wieku dobudowano do niego masywną wieżę oraz wieżyczkę na sygnaturkę. Wówczas też przekształcono wnętrze kościoła - zbudowano sklepienia kolebkowe i chór muzyczny. Zdobiącą wnętrze polichromię wykonał w 1802 roku miejscowy proboszcz i malarz - ks. Andrzej Antałkiewicz.. Kościółek otoczony jest kamiennym murem, kryty gontem. W murze jest 14 kapliczek z 1744 r., w których mieszczą się stacje Męki Pańskiej. W Muzeum zgromadzone są eksponaty przedstawiające kulturę ludową górali, a także znajduje się tutaj największy w Polsce zbiór świątków ludowych. Eksponaty związane są z rzemiosłem, rzeźbą i malarstwem, strojami ludowymi oraz gospodarstwem. Większość rekwizytów pochodzi z XIX oraz XX wieku i wykonanych jest przez twórców ludowych z okolic, z terenu Podhala, Orawy i Gorców.

Kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny

Kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny znajduje się przy ul. Orkana, nieopodal dawnej świątyni parafialnej, a obecnie Muzeum im. Władysława Orkana. W skład zespołu obiektów wpisanego do rejestru zabytków wchodzi kościół, cmentarz przykościelny, ogrodzenie z pseudobastionami i budynek gospodarczy znajdujący się w linii ogrodzenia.

Kościół drewniany pw. Świętego Krzyża na Piątkowej Górze

Świątynia leży w miejscowości Chabówka, niemal na szczycie wzniesienia Piątkowa Góra i roztaczają się stąd piękne widoki na pasmo Babiej Góry i Tatry. Dzięki położeniu przy ruchliwej szosie zwanej popularnie „zakopianką” zabytkowa budowla cieszy się dużą popularnością wśród turystów. Jest to prosta budowla jednonawowa, wzniesiona z zrębowych bali. Nawa i prezbiterium świątyni nakryte są wspólnym gontowym dachem. Na kalenicy wznosi się duża wieżyczka na sygnaturkę zwieńczona baniastym hełmem i latarnią. Wnętrze zdobi barwna polichromia, wykonana po pożarze w 1994 roku, lecz wzorowana na oryginalnej.

Dom "Pod Trzema Madonnami"

Chałupa góralska z 1884 roku, wpisana do rejestru zabytków. Jeden z najstarszych przykładów budownictwa góralskiego na terenie Rabki-Zdroju. W stulecie istnienia dom został odrestaurowany przez wszechstronnego artystę i regionalistę Jana Fudalę - Jaśka z Gorców (www.janfudala.pl). Przez kilka lat służył jako mieszkanie i pracownia artysty, a następnie funkcjonowało tam Muzeum Gorczańskie i Galeria twórczości właściciela. Od 2014, po gruntownej renowacji, roku działa w nim Muzeum Górali i Zbójników (www.muzeum-zbojnikow.pl), które kontynuuje idee Jaśka z Gorców. Muzeum prezentuje jedyną na Podhalu nowoczesną, interaktywną i multimedialną ekspozycję dotyczącą mieszkańców gór, jak również zbójników karpackich.

willa „Warszawa” ul. Orkana 47, rok budowy 1864

Budownictwo uzdrowiskowe

W Rabce-Zdroju podziwiać można piękne drewniane wille ukazujące typowe budownictwo uzdrowiskowe z w drugiej połowie XIX i początku XX wieku. Do rejestru zabytków wpisane zostały: **willa „Warszawa”** ul. Orkana 47, rok budowy 1864, **willa „Pod Trzema Różami”** ul. Orkana 30, rok budowy ok 1864. **„Józef”** ul. Orkana 28, rok budowy 1903,**willa willa „Anioł”** ul. Parkowa 5, rok budowy 1870, **willa „Topolówka”** ul. Poniatowskiego 60, rok budowy 1913, **willa „Antonina”** ul. Nowy Świat 7, z końca XIX w., **willa „Liliana”** ul. Nowy Świat 1, rok budowy 1880, **willa „Gwiazda”** ul. Parkowa 1, rok budowy 1870,**willa „Krzywoń”** ul. Parkowa 3, rok budowy 1880,**willa „Pod Orłem”** ul. Orkana 34, rok budowy 1880, **willa „Luboń”** ul. Orkana 32, rok budowy 1880.

Zespół dworca kolejowego

Do uzdrowiska można było dotrzeć koleją od roku 1884, kiedy to otwarto odcinek Kolei Transwersalnej z Żywca do Nowego Sącza z przystankiem osobowym w Rabce. Budynek został wzniesiony w 1925 roku. Zabytkowy zespół dworca kolejowego tworzą budynek stacji, budynek mieszkalny oraz budka dróżnika po drugiej stronie torów. Dworzec i przyległy do niego teren przeszły kompleksowy remont i odnowę.

Budynek został odrestaurowany i odzyskał dawny blask. Obiekt znalazł nowe przeznaczenie- siedzibę między innymi Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Punktu Informacji Turystycznej.

Na placu przed budynkiem stacji podziwiać można pomnik św. Mikołaja.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest najskuteczniejszą formą partycypacji społecznej. Samorządu Gminy Rabka-Zdrój współpracuje z licznymi organizacjami. Partnerstwo ma służyć wspieraniu organizacji w realizacji ważnych celów społecznych m.in.

- umacnianie lokalnych działań, stworzenie warunków do powstawania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej,
- aktywizację społeczności lokalnej,
- budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez umacnianie w świadomości mieszkańców Gminy poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, swoje otoczenie oraz tradycję,
- poprawę jakości życia mieszkańców Gminy poprzez pełniejsze zaspakajanie potrzeb społecznych,
- integrację na rzecz realizacji sfery zadań publicznych
- otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego występowania z ofertami na realizację zadań publicznych realizowanych przez samorząd.
- wprowadzanie nowatorskich i bardziej efektywnych działań dzięki dobremu rozpoznaniu występujących potrzeb,
- prezentację dorobku środowiska organizacji pozarządowych i promowanie jego osiągnięć kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- turystyki i krajoznawstwa,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ekologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- ochrony i promocji zdrowia,
- promocji gminy

Zasoby społeczne

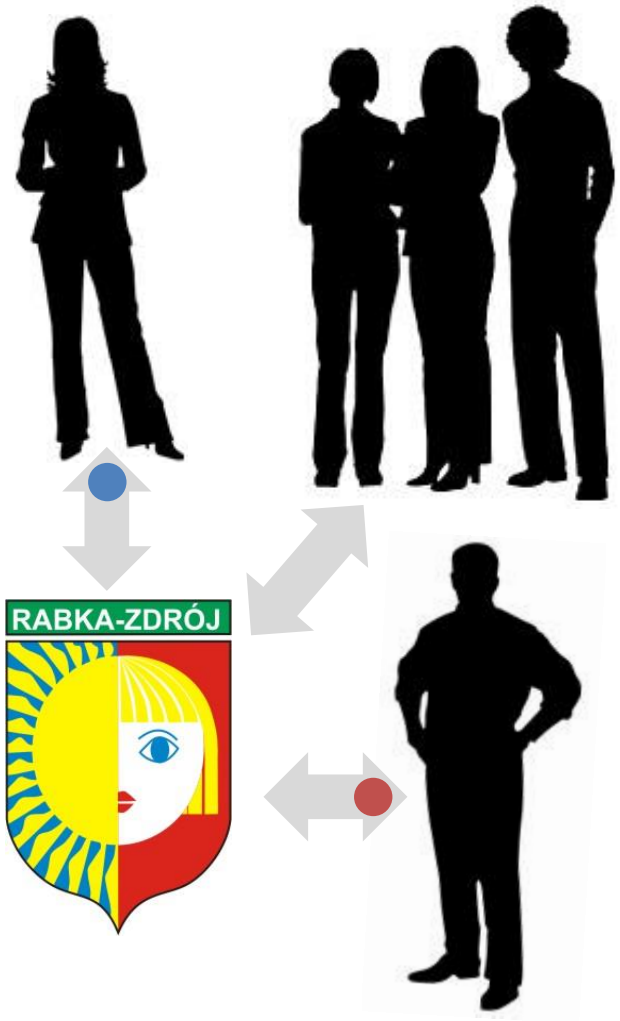

W naszej gminie aktywnie działają niżej wymienione organizacje. Mogą one startować w otwartych konkursach, małych grantach i pozyskiwać środki.

- Akademia Sztuk Walki "Tengu",
- Europejskie Stowarzyszenie Edukacyjne "Magnus",
- Fundacja Rozwoju Regionu Rabka,
- Gorczański Związek Pszczelarzy w Rabce,
- Klub Sportowy Chabówka,
- Klub Sportowy "Wierchy",
- LGD „Przyjazna Dolina Raby”,
- Międzyszkolny Klub Sportowy Rabka-Zdrój- Korzeniowski.pl,
- Ochotnicza Grupa Ratownicza w Rabce-Zdroju,
- OSP w Rabce-Zdroju - Strażacka Orkiestra Dęta w Rabce,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ponicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rdzawce,
- Ochotnicza Straż Pożarna Chabówka,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Rabce-Zdroju,
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze - Oddział Rabka,
- Polskie Towarzystwo Walki z Mukowiscydozą ,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Polski Związek Wędkarski Koło nr 19 w Rabce-Zdroju,
- Polski Związek Wędkarski Koło nr 1 „Kolejarz” w Chabówce
- Rabczańska Spółdzielnia Socjalna "Dziewięćsił",
- Sądeckie Towarzystwo Muzyczne w Nowym Sączu - SOM Rabka-Zdrój,
- Stowarzyszenie Alternatywa Chabówka,
- Stowarzyszenie Artystów Lilianna Drzewiej,
- Stowarzyszenie "Gil Gniazda Integracji Lokalnej",
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Chabówce, Stowarzyszenie Kulturowy Gościniec,
- Stowarzyszenie Lokomotywa, Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Kulturalnego Wsi Rdzawka,
- Stowarzyszenie Nauczycieli, Absolwentów i Sympatyków I Liceum Ogólnokształcącego im. Eugeniusza, Romera w Rabce-Zdroju,
- Stowarzyszenie Olympic, Stowarzyszenie "Poni...ce do kłębka",
- Stowarzyszenie "Rabczański Uniwersytet Trzeciego Wieku" ,
- Stowarzyszenie zwykłe Forum Rdzawka,
- Towarzystwo Cyklistów Orzeł Rabka Zdrój,
- Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko "Carlina",
- Uczniowski Klub Sportowy "Jedynka",
- Zakopiański Klub Karate Tradycyjnego,
- Związek Podhalan Zarząd Oddziału Gorczańskiego w Rabce,

Zadania realizowane przez organizacje pozarządowe:

Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu

a) organizacja i prowadzenie szkolenia oraz zawodów dla dzieci i młodzieży ,
b) organizacja imprez sportowych, turystycznych oraz rekreacyjnych każdego szczebla (szkolne, międzyszkolne, ogólnogminne, regionalne, ogólnokrajowe, międzynarodowe) oraz promujących gminę,
c) utrzymanie i konserwacja obiektów sportowych i terenów rekreacyjnych,
d) organizacja imprez sportowych o lokalnym i ogólnopolskim znaczeniu.

Zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dziedzictwa kulturowego i tradycji

a) lokalne inicjatywy artystyczne i kulturalne wzbogacające ofertę kulturalną Gminy,
b) organizowanie lub uczestnictwo w festiwalach, przeglądach, prezentacjach, wystawach, konkursach, plenerach, warsztatach,
c) organizowanie koncertów, przeglądów, festiwali prezentujących różne gatunki twórczości,
d) wydawanie niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji, w tym: periodyków, książek, katalogów, nagrań fonograficznych i audiowizualnych,
e) organizacja wolnego czasu i aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży.

Gmina wspiera organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego poprzez następujące formy współpracy:

a) finansowe

- zlecanie w drodze otwartych konkursów ofert organizacjom realizacji zadań publicznych w formie powierzania wykonania zadania wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie jego realizacji lub wspierania zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji,
- zlecanie zamówienia wykonawstwa zadania w trybie prawa cywilnego,

b) niefinansowe

-wzajemne informowanie się o planowanych działaniach,
-konsultowanie projektów aktów prawnych w dziedzinach dotyczących organizacji pozarządowych,
- tworzenie wspólnych zespołów doradczych,

c) inne formy współpracy

- udostępnianie lokali na spotkania organizacji pozarządowych,
- promocja działalności organizacji pozarządowych w mediach,
- udostępnianie im miejsca na stronach internetowych Miasta,
- tworzenie kalendarza imprez i ich koordynacja,
- aktualizowanie przez Wydział Promocji, Kultury i Sportu - banku informacji o działających na terenie Miasta organizacjach pozarządowych.
- pomoc w działalności merytorycznej,
-tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczo-inicjatywnym złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli gminy Rabka-Zdrój.

Zasoby przyrodnicze

Gorce to wspaniale miejsce do uprawiania turystyki, zarówno pieszej jaki i rowerowej czy konnej. Z samej Rabki, która bywa nazywana „bramą Gorców” można wyruszyć na wycieczkę – aktywnie wypocząć i poznać piękną przyrodę Gorczańskiego Parku Narodowego.

Jednym z najbardziej charakterystycznych elementów gorczańskiego krajobrazu, a zarazem jego wielką atrakcją są **polany reglowe**. Rozciągają się z nich piękne widoki na sąsiednie pasma górskie – Tatry, Pieniny, Beskid Wyspowy i Sądecki, a wiosna wiele z nich pokrywa się **fioletowym dywanem krokusów**. By nie dopuścić do zarastania polan i jednocześnie zachować kulturę pasterską w Gorcach GPN w 2003 roku wprowadził kulturowy wypas owiec. Owce w Gorcach spotkać można przy bacówce na Hali Długiej, a w sezonie spróbować również prawdziwego oscypka.

W Gorcach istnieją wspaniale warunki do uprawiania turystyki pieszej i narciarskiej.
To góry, które zachwycają niezwykłymi walorami krajobrazowymi i pięknymi widokami Podhala i Tatr.

Obszar gminy Rabki-Zdrój charakteryzuje się stosunkowo dużym wskaźnikiem lesistości, tj. 36% powierzchni gminy, wysokim w odniesieniu do lesistości dla całego kraju lecz niskm zważywszy na uzdrowiskową funkcje gminy. Zgodnie z podziałem przyrodniczo-leśnym gmina jest położona **w Krainie VIII – Karpackiej**, na pograniczu Dzielnic 5 – Mezoregionu Beskidu Wyspowego i 6 – Mezoregionu Gorców. Występujące na obszarze gminy lasy posiadają status lasów wodochronnych. Spośród typów siedliskowych lasu dominują tu lasy mieszane górskie, zajmujące około 65% powierzchni drzewostanu, pozostały obszar (ponad 30%) zajmuje las górski, zaś jedynie 1% lasów to bory mieszane górskie i lasy łęgowe górskie. Bory jodłowo-świerkowe, najczęściej spotykany typ zbiorowiska leśnego charakteryzuje się zróżnicowanym stopniem degradacji, w tym m.in. zróżnicowanym stopniem defoliacji. Dość powszechnie występują monokultury świerka oraz sosny. Istotnym problemem mającym wpływ na stan zdrowotny drzewostanu mają liczne gatunki szkodników, m.in. opieńka miodowa, kornik. Ocenia się, iż zasobność borów jodłowo-świerkowych jest niewielka, nie jest adekwatna w stosunku do możliwości jakie stwarzają występujące na tym obszarze siedliska.

Charakterystyka elementów przyrody ożywionej

Naturalnym, potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym są tu prawie wyłącznie zbiorowiska leśne.

Rośliny występujące na terenie gminy:
-dziewięćsił bezłodygowy, zimowit jesienny, szafran, spiski, parzydło leśne, czerniec gronkowy, wawrzynek wilczełyko, czworolist pospolity, żywiec gruczołowaty, bluszcz pospolity, przytulia wonna, podrzeń żebrowiec, widłaki, zawilec leśny i gajowy, śnieżyczka przebiśnieg, kruszyna pospolita, kalina koralowa.

We florze gorczańskiej znajduje się pięć gatunków wpisanych do „Polskiej czerwonej księgi roślin”: widłak Isslera, podejźrzon marunowy, tłustosz pospolity dwubarwny, zarzyczka górska oraz podejźrzon lancetowaty, którego jedyne stanowisko w Karpatach znaleziono w masywie Turbacza w latach 50. (od tego czasu niepotwierdzone).

szafran(krokus)

Przedstawiciele fauny to gatunki przystosowane do życia w różnych siedliskach i warunkach klimatycznych: niedźwiedź, wilk, ryś, jeleń, sarna, dzik, lis, kuna leśna, kuna domowa, wydra, gronostaj, myszołów, jastrząb, kruk, jarząbek, bocian biały, bocian czarny, orlik krzykliwy, zalatujący orzeł przedni, salamandra plamista.

Na obszarze terenu gminy występują siedliska . W tej grupie najliczniejsze są kręgowce objęte ochroną gatunkową. W obrębie Gorców – w granicach Gorczańskiego Parku Narodowego występuje 186 gatunków kręgowców, w tym: 2 gatunki ryb, 6 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, 125 gatunków ptaków i 46 gatunków ssaków. Na szczególną uwagę zasługują dwie ostatnie z wymienionych gromad, gdyż są reprezentowane przez gatunki związane z pierwotną puszczą karpacką. Na pierwszym miejscu należy wymienić duże drapieżniki: wilka *Canis lupus* i rysia *Lynx lynx*. Zwierzęta te, choć nielicznie, są stale stwierdzane na terenie GPN. Interesujący jest też fakt, że począwszy od połowy lat 80. ubiegłego wieku, prawie każdego roku pojawia się niedźwiedź *Ursus arctos*. Najczęściej jest to młody, migrujący osobnik. Populacje ssaków kopytnych są stosunkowo liczne w GPN. Lasy z bogatym runem i podszytem oraz łąkowa roślinność polan zapewniają im bogatą bazę pokarmową. Obecność saren *Capreolus capreolus*, jeleni *Cervus elaphus* i dzików S*us scrofa* jest z kolei bardzo istotna dla funkcjonowania leśnych ekosystemów Gorczańskiego Parku Narodowego. Występuje tu ponadto wiele rzadkich gatunków ptaków: głuszec, puszczyk uralski, sóweczka, bocian czarny, orzeł przedni – należących do zespołu zwierząt puszczańskich.

Formy ochrony przyrody w gminie Rabka-Zdrój:

Walory przyrodnicze gminy Rabka-Zdrój objęte są następującymi formami ochrony przyrody:

Gorczański Park Narodowy Gorczański Park Narodowy obejmuje centralną i północno-wschodnią część pasma Gorców (ok. 13% powierzchni całego pasma). W krajobrazie Gorców dominują łagodne kopulaste szczyty. Doliny rzeczne wcinają się ostro w masyw, przez co jego kształt przypomina rozróg z głównym punktem zwornikowym - szczytem Turbacza. Charakterystycznym elementem terenu są wychodnie skał piaskowcowych, występujące na północnych stokach. Na terenie Parku znajduje się kilka niewielkich jaskiń szczelinowych. Podłoże geologiczne stanowią utwory fliszu karpackiego płaszczowiny magurskiej, na które składają się zespoły piaskowcowo – zlepieńcowe (tworzące grzbiety) i łupkowo - piaskowcowe (w obniżeniach i przełęczach). Gmina Rabka-Zdrój położona jest w sąsiedztwie granic Gorczańskiego Parku Narodowego, w jego otulinie .

Natura 2000- Obszar znajduje się na terenie pasma górskiego Gorców, należących do Beskidów Zachodnich. Występuje tu wiele gatunków zwierząt chronionych oraz rzadkich roślin.

Ostoja Gorczańska –Obszar obejmuje prawie całe pasmo górskie Gorców, stanowiące fragment Beskidów Zachodnich. Na stokach północnych często spotyka się wychodnie skał piaskowcowych. Odnaleziono tu kilka niewielkich jaskiń szczelinowych. Szczególnie cenne są kompleksy łąk i płaty naturalnych zbiorowisk leśnych. Jest to ważna ostoja fauny typowej dla Karpat, zwłaszcza dużych drapieżników. Chroni się tu 17 siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy siedliskowej, charakterystycznych głównie dla pasm reglowych i naturalnych dolin rzecznych, a także kilka gatunków zwierząt z załącznika II tej dyrektywy, np. wilka, rysia, niedźwiedzia brunatnego, kumaka górskiego, traszkę karpacką i grzebieniastą.
Fragment obszaru to ostoja ptasia o randze europejskiej E71.

Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu
Duży obszar o powierzchni 362 402 ha. Obejmuje swym zasięgiem powiaty: suski, myślenicki, limanowski, nowotarski, tatrzański, gorlicki, nowosądecki. Na terenie powiatu nowotarskiego obszary te obejmują wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych typach ekosystemów (wartościowe w szczególności ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub istniejące albo odtwarzane korytarze ekologiczne). Obszary te podlegają zagospodarowaniu w sposób zapewniający uzyskanie pożądanego stanu równowagi w przyrodzie. Stosunkowo bardzo duży obszar tej formy ochrony (113 108,6 ha) spowodowany jest tym, że cały obszar byłego województwa nowosądeckiego podlegał ochronie krajobrazu.

Dotychczasowe działania gminy

Infrastruktura uzdrowiskowa:

Park Zdrojowy wraz z ścieżkami zdrowia – zrewitalizowany w latach 2010-11 park o powierzchni 32,5 ha położony w centrum Rabki-Zdroju. Należy do największych parków na terenie Małopolski. Ozdobą parku są fontanny. Na jego terenie istnieje możliwość aktywnego spędzenia czasu na ścieżce zdrowia. Chętni mogą skorzystać z kortów tenisowych, wypożyczalni rakiet i piłek tenisowych. Na terenie parku stoi pomnik Papieża Jana Pawła II – turysty, przy którym rozpoczyna się Szlak Papieski w Beskidzie Wyspowym. W środku parku stoi drewniany pawilon tzw. „Grzybek", miejsce wydarzeń kulturalnych, gdzie odbywają się imprezy i konkursy skierowane zarówno do dzieci jak i dorosłych. Atrakcją dla odwiedzających są przejażdżki – dorożkami w lecie, a w zimie saniami.

Tężnia Solankowa i Pijalnia Wód Mineralnych w Parku Zdrojowym oddane do użytku w roku 2009 składają się z dwóch drewnianych obiektów połączonych zadaszoną przewiązką. Sama tężnia ma także kształt cylindryczny. Pośrodku znajduje się kolumna tężni – drewniany ruszt wypełniony gałęziami tarniny. Ze znajdującego się pod spodem zbiornika solanka podawana jest perforowanymi rurami na szczyt i opadając zrasza tarninę. W ten sposób wewnątrz pawilonu powstaje solankowy aerozol. Przez ażurową wieżyczkę na szczycie solankowy aerozol wydobywa się do otoczenia budowli. Całość obu konstrukcji – połączona przewiązką głównie drewnianą, utrzymująca regionalny charakter architektury. Teren wokół obiektu został zagospodarowany – znalazła się tutaj niska zieleń, elementy małej architektury: ławki, stylowe oświetlenie. Obiekt został wyróżniony w X edycji Plebiscytu „Wielkie Odkrywanie Małopolski 2009”.

Infrastruktura kulturalna:

Kino Śnieżka. Kompleksową rewitalizację obiektu wraz z wymianą wewnętrznych instalacji oraz dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wspólnie z słowackim miastem Stará Ľubovňa złożono wniosek o dofinansowanie z Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka, zakładający modernizację centrów czasu wolnego w obu miejscowościach, w ramach projektu „KOSTKA". Podczas remontu trwającego kilka miesięcy na przełomie 2014 i 2015 r. dokonano rozbiórki wszystkich starych elementów wyposażenia wewnętrznego, zaizolowano budynek przed wilgocią, wykonano nowe ściany działowe, posadzki i tynki, wymieniono pokrycie dachowe, pogłębiono widownię, w której zamontowano nowe krzesła, wymieniono instalację elektryczną wodno-kanalizacyjną i grzewczą oraz stolarkę okienną i drzwiową. Na zakończenie remontu uporządkowano teren wokół budynku, zamontowano nowe urządzenia nagłaśniające i projekcyjne oraz wstawiono fotele klubowe i inne wyposażenie ruchome. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 2,7 mln zł., z których 53% zostało pokrytych ze środków Unii Europejskiej, a 47% z budżetu miasta. Po rewitalizacji kino, po raz kolejny w historii, weszło pod zarząd Miejskiego Ośrodka Kultury.

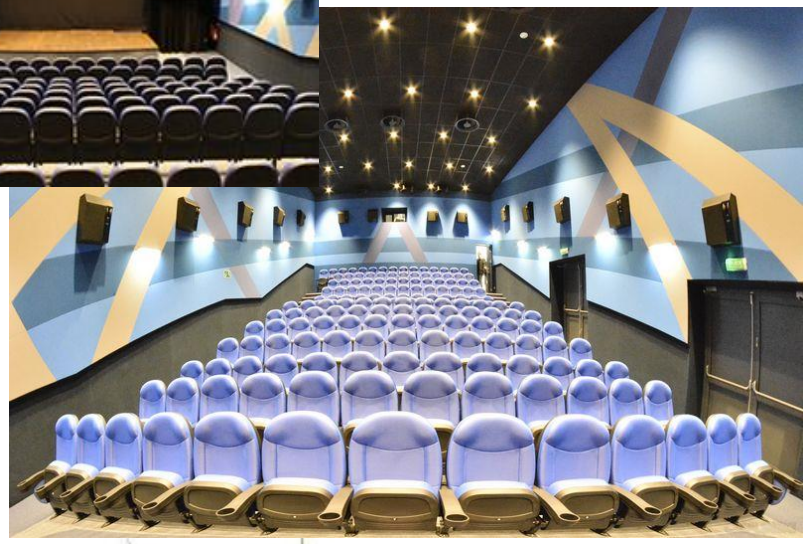

Miejska Biblioteka Publiczna

W zmodernizowanym budynku dworca PKP w Rabce-Zdroju znajdzie się miejsce dla Miejskiej Biblioteki Publicznej. Historia placówki sięga 1911 roku. Już wtedy cieszyła się ona dużym zainteresowaniem wśród kuracjuszy. Teraz biblioteka przeniesie się do budynku odnowionego dworca PKP i będzie bliżej podróżnych. Co ciekawe, jej pierwszą siedzibą był dom „Wisła", zlokalizowany również nieopodal dworca kolei.

Muszla koncertowa

W miesiącach, które umożliwiają organizację imprez plenerowych odbywają się koncerty w Muszli Koncertowej. Obiekt został w 2012 roku gruntownie zmodernizowany, przez co zyskał nowe oblicze. Zadaszono widownię, wyremontowano zaplecze (pomieszczenia gospodarcze, garderoby, sale prób, toalety itp.), obiekt przystosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach inwestycji zakupiono też nowy sprzęt nagłośnieniowy do obsługi imprez.. Odbywa się tu wiele ciekawych dla turystów i mieszkańców wydarzeń kulturalnych - koncerty, imprezy plenerowe, spotkania cykliczne, konkursy, happeningi, projekty edukacyjne dla osób uzdolnionych artystycznie, warsztaty w wielu dziedzinach sztuki.

Infrastruktura sportowa:

Skate Park

Skate Park to plac przygotowany specjalnie dla fanów łyżworolek i deskorolek. Jest to miejsce, w którym można doskonalić umiejętności, wykonując na zamontowanych tam elementach różnego rodzaju ewolucje. Rabczański Skate Park znajduje się przy ulicy Jana Pawła II.

Natomiast w bezpośrednim sąsiedztwie zrewitalizowanego Parku Zdrojowego powstał- w oparciu o naturalne ukształtowanie terenu skarpy nad Poniczanką - nowoczesny **trial i skatepark**, który stał się centrum tego sportu w skali Małopolski oraz pozwolił wypromować nowe produkty turystyczno-rekreacyjne rabczańskiego uzdrowiska.

Orlik

Dwa boiska (osobne do gry w piłkę nożną i osobne do siatkówki i koszykówki) znajdują się pomiędzy Gimnazjum nr 1 i osiedlem „Słoneczne”.

Inwestycje/remonty w przeciągu ostatnich 3 lat

- Kompleksowa rewitalizacja Kina Śnieżka, zmodernizowanie budynku dworca PKP (Miejskiej Biblioteki Publicznej) Kompleksowa Rewitalizacja Parku Zdrojowego, Budowa typowej infrastruktury uzdrowiskowej w Parku Zdrojowym w postaci pijalni, tężni solankowych, kiwajki na źródle solankowym i muszli koncertowej, Budowa systemu wizyjnego miasta,

przebudowa/odbudowa licznych dróg osiedlowych i gminnych, wykonanie chodników, odwodnienia stabilizacji osuwisk, rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 w Rabce-Zdroju (dobudowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem oraz przedszkola dwuoddziałowego), Modernizacja Sali gimnastycznej w Gimnazjum Nr 1 w Rabce-Zdroju, Rozbudowa budynku Zespołu Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Chabówce (dobudowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem oraz przedszkola dwuoddziałowego), Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Rabka-Zdrój – etap I, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz przyłączami ul. Sądecka między mostami wraz z częścią ul. Garncarskiej w Rabce-Zdroju - dokumentacja, Modernizacja kanału sanitarnego na odcinku Osiedle Traczykówka – Ponice-Rdzawka, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ulicy Krakowskiej w Rabce-Zdroju, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami ul. Dietla górny odcinek w Rabce-Zdroju - dokumentacji, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami ul. Sądecka między mostami wraz z częścią ul. Garncarskiej w Rabce-Zdroju - dokumentacja, Kanalizacja deszczowa, Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Rabka-Zdrój – etap I, Modernizacja oświetlenia ulicznego, Budowa stacji przeładunkowej odpadów komunalnych w Rabce-Zdroju ul. Kilińskiego – opracowanie dokumentacji, Modernizacja oświetlenia ulicznego, Zakup ławek, Zakup wyposażenia imprez plenerowych dla Gminy Rabka-Zdrój, Zakup wyposażenia imprez plenerowych dla Gminy Rabka-Zdrój, Adaptacja pomieszczeń w części budynku Zespołu Szkół w Chabówce z przeznaczeniem na świetlicę wiejską, Budowa strefy rekreacji i aktywnego wypoczynku w Ponicach na terenie Gminy Rabka-Zdrój, Zagospodarowanie miejsc rekreacji i wypoczynku na terenie Gminy Rabka-Zdrój – budowa placu zabaw w Ponicach, Odnowa sołectwa Chabówka poprzez utworzenie miejsca wypoczynku, rekreacji i zabawy, Budowa strefy rekreacji i aktywnego wypoczynku w Rdzawce na terenie Gminy Rabka-Zdrój, Zakup urządzeń sportowych do Parku Zdrojowego, Budowa Skateparku i Trialparku w Parku Zdrojowym, Remonty cząstkowe wraz z oznakowaniem miasta, Przebudowa drogi do osiedla Czuptówka w Ponicach, Przebudowa drogi do osiedla Kubanówka w Rdzawce, Dotacja celowa na pomoc finansową dla Powiatu Nowotarskiego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania: „Opracowanie dokumentacji projektowej dla wykonania odwodnienia skrzyżowania drogi powiatowej K1667 Rabka-Zdrój – Ponice”, Wykonanie zatoki postojowej w ciągu drogi gminnej ul. Kościuszki w Rabce-Zdroju, Adaptacja pomieszczeń w budynku gminnym w Rdzawce, Budowa Domu Strażaka wraz z Wiejskim Centrum Kulturalno-Sportowym w Chabówce, Opracowanie projektu budowlanego budowy hali widowiskowo – sportowej wraz z widownią przy budynku Gimnazjum nr 1 w Rabce-Zdroju, Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „Moje boisko ORLIK 2012 w Rdzawce”, Remonty cząstkowe wraz z oznakowaniem miasta, Remonty cząstkowe drogi wewnętrzne, Budowa wieży widokowej na Polczakówce w Rabce-Zdroju, Dokumentacja, kserokopie, projekty – remonty dróg, Usuwanie skutków klęsk żywiołowych – bieżące, Likwidacja stanu przedawaryjnego obiektu mostowego w ciągu drogi gminnej Chabówka – Skawa w miejscowości Chabówka – przebudowa mostu, Przebudowa zejścia z osiedla Orkana do ul. Jana Pawła II w Rabce-Zdroju – wykonanie poręczy, Odbudowa obiektu mostowego uszkodzonego w wyniku powodzi w ciągu drogi do osiedla Gwiżdżówka w miejscowości Ponice, Wymiana stolarki okiennej w budynku Przedszkola w Chabówce, Rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 w Rabce-Zdroju (dobudowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem oraz przedszkola dwuoddziałowego), Wymiana stolarki okiennej w budynku Przedszkola w Chabówce ,Modernizacja instalacji c.o. w budynku Przedszkola nr 2 w Rabce-Zdroju,Wykonanie projektu budowlanego na budowę drogi pożarowej do budynku Gimnazjum Nr 1 w Rabce-Zdroju, Opracowania projektu budowlanego budowy hali widowiskowo-sportowej wraz z widownią przy budynku Gimnazjum Nr 1 w Rabce-Zdroju, Kanalizacja sanitarna Modernizacja oczyszczalni ścieków przy ul. Zaryte w Rabce-Zdroju – dokumentacja ,Budowa stacji przeładunkowej odpadów komunalnych w Rabce-Zdroju ul. Kilińskiego – opracowanie dokumentacji, Oczyszczanie miasta, przebudowa oświetlenia w ciągu ulicy Spokojnej w Rabce-Zdroju.

Współpracy na rzecz czystego powietrza.

Współpraca dotyczy wspólnego ubiegania się o dofinansowanie projektu zintegrowanego LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”.
Małopolska ma stać się również liderem wśród regionów Polski, które skutecznie walczą o czyste powietrze. Unia Europejska przeznaczyła na ten cel ogromne pieniądze. Największe szanse mają na to ci, którzy potrafią współdziałać i mają dobre pomysły, jak efektywnie wykorzystać te pieniądze tak, aby przyniosły wymierne korzyści w postaci spadku zanieczyszczenia powietrza. Odpowiedzią na to wyzwanie jest projekt LIFE.
Przyczyna zanieczyszczonego powietrza w Małopolsce to przede wszystkim niska emisja - spalanie niskiej jakości węgla i odpadów w domowych piecach. Realizacja programu zintegrowanego LIFE pozwoli na wykorzystanie dostępnych środków finansowych i instrumentów prawnych, w taki sposób, aby skutecznie walczyć z zanieczyszczeniem powietrza w Małopolsce. Projekt obejmuje m.in. zatrudnienie w gminach ekodoradców, którzy będą wspierać wdrażanie Programu ochrony powietrza, kampanie informacyjne, szkolenia i analizy. Zakładane cele, to przyspieszenie wdrożenia działań określonych w Programie, wyposażenie gmin w wiedzę i wysokiej klasy specjalistów od ochrony powietrza, wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców i budowa sieci współpracy.
Wspomniany Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego ma m.in. pomagać lokalnym samorządom w wymianie niskosprawnych kotłów (na paliwa stałe) na ogrzewanie niskoemisyjne, czyli np. kotły olejowe, gazowe, ogrzewanie elektryczne oraz nowoczesne kotły na paliwa stałe, które spełniają normy w zakresie emocji zanieczyszczeń do powietrza. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na latach 2014-2020 na działania związane z polityką energetyczną przewidziano alokację o łącznej wartości 420 mln euro. Z tych pieniędzy aż 100 mln euro zostanie przeznaczone na dofinansowanie wymiany kotłów grzewczych i rozwój sieci ciepłowniczych, 96 mln euro na termomodernizację budynków publicznych i wielorodzinnych, 140 mln euro na transport niskoemisyjny, 65 mln euro na odnawialne źródła energii oraz 19 mln euro na poprawę efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. Ponadto na działania służące ochronie powietrza dostępne będą środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

Pomysły na przyszłe działania

Gmina chce dążyć do coraz większej integracji mieszkańców, oraz wzmocnienia funkcji uzdrowiskowo-turystycznej Rabki-Zdroju, co z kolei przyczyniać się będzie do stałego wzrostu poziomu i jakości życia mieszkańców Rabki-Zdrój. Są to duże szanse rozwojowe.
W tym kontekście cel ten definiuje szereg działań i społecznych aktywności, które,

W dłuższej perspektywie czasu, działania gminy i aktywność społeczna powinny doprowadzić do:

- rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej, jako najbardziej zbieżnej z rozwojem uzdrowiska, przedłużenie sezonów wypoczynku zimowego i letniego;
- rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego w Rabce-Zdroju, w tym także poprzez otwieranie się na nowe grupy kuracjuszy;
- dywersyfikacji i zwiększenia dochodów budżetu gminy dzięki wspieraniu rozwoju, także innych niż lecznictwo, uzdrowiskowych funkcji miasta (które nie utrudnią funkcjonowania uzdrowiska);
- bardziej równomiernego rozwoju terenów miejskich i wiejskich poprzez doinwestowanie obszarów peryferyjnych;
- zahamowania odpływu kapitału ludzkiego, poprzez podniesienie jakości życia na terenie Rabki-Zdroju

Gmina będzie kontynuować politykę zrównoważonego rozwoju turystycznego, poprzez inwestycję w mieście/ na wsiach. Odciąży i ochroni to obszary szczególe cenne przyrodniczo. Dlatego tak ważna jest integracja z dokumentami planistycznymi w szczególności planami zadań ochronnych m.in.- Gorczańskiego Parku Narodowego i jego otuliny oraz obszaru Natura 2000. Istotne jest również uświadamianie turystów, że to ich odpowiednie zachowanie ma ogromny wpływ na ochronę przyrody, że to oni mogą przyczynić się do zachowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

Wizja Gminy Rabka-Zdrój

Wizja Rabki-Zdrój w perspektywie roku 2020, obraz Gminy to:
Rabka-Zdrój – Gmina bez barier.

Nowoczesne Uzdrowisko dla rodzin, znane w Europie, wykorzystujące inicjatywy lokalne do podnoszenia jakości życia mieszkańców i tworzenia konkurencyjnej oferty leczniczo-wypoczynkowej. Wzbogacona tradycją i dziedzictwem kulturalnym oferta turystyczno-rekreacyjna.

Pomysły na przyszłe działania na najbliższe 3 lata

- Rozszerzenie obszaru Parku Zdrojowego o tereny wzdłuż potoków Poniczanka i Słonka (budowa reprezentacyjnych bulwarów uzdrowiskowych nad Poniczanką wraz z zagospodarowaniem rekreacyjnym terenu),
- Utrzymanie tras narciarstwa biegowego w Beskidzie Wyspowym i Gorcach (początek Park Zdrojowy i dalej w kierunkach: na Luboń, na Maciejową, na Stare Wierchy i Turbacz),
- Budowa małego toru saneczkowego na skarpie nad lodowiskiem (uporządkowanie terenu o szer. 10 m i dł. 50 m, wraz z systemem gumowych barier),
- Modernizacja stadionu KS Wierchy,
- Rewitalizacja głównej promenady uzdrowiskowej prowadzącej do Parku Zdrojowego, wraz z odtworzeniem dawnego bazaru i budową drugiej tężni,
- Modernizacja dróg dojazdowych do ośrodków sanatoryjnych i hotelowych,
- Program modernizacji dróg na terenie miasta, oraz w miejscowościach Ponice i Rdzawka
- Program modernizacji chodników na terenie miasta,
- Program rozbudowy oświetlenia ulicznego na terenie miasta,
- Program modernizacji dróg gminnych na terenach wiejskich wraz z budową oświetlenia oraz dróg dojazdowych do pól,
- Program modernizacji Przebudowa infrastruktury komunalnej w osiedlach wokół budynków komunalnych i spółdzielczych (chodniki, parkingi, drogi wewnętrzne etc.),
- Budowa parkingów przed strefą A Uzdrowiska, jako elementu systematycznego ograniczania ruchu kołowego w części uzdrowiskowej,
- Modernizacja dworca autobusowego wraz z budową niezbędnej infrastruktury (WC, przystanek, wiaty z informacjami, kubatura, punkt informacji turystycznej),
- Rewitalizacja ul. Jana Pawła II (przebudowa chodników, nowe nasadzenia, uporządkowanie przestrzeni),
- Odnowa centrum wsi i rewitalizacja społeczna Chabówki, Ponic i Rdzawki,
- Odtworzenie starorabczańskich bazarów w ciągu ul. Orkana i Al. Tysiąclecia,
- Budowa placu zabaw w Rdzawce,
- Budowa pełnowymiarowej sali sportowej przy Gimnazjum nr 1,
- Budowa sali gimnastycznej na terenie Ponic,
- Uruchomienie przedszkola na Słonem,
- Modernizacja i poprawa warunków lokalowych oraz wyposażenia rabczańskich przedszkoli,
- Budowa sali gimnastycznej i Orlika w Chabówce,
- Przebudowa boisk przy Zespole Szkół w Rdzawce,

- Budowa zintegrowanego systemu łączności między służbami: Policja, PSP, OSP, Straż Miejska,
- Doświetlenie przejść dla pieszych,
- Oznakowania przy szkole, w tym szkoła dla Niewidomych,
- Budowa systemu elektronicznego monitoringu miasta (instalacja kamer wraz z systemem kontroli). Monitoring miasta: - Orkana, Piłsudskiego, Zakopiańska; - Skrzyżowanie Piłsudskiego, Zakopiańska; - Rabka-Zdrój Rynek- Zdrojowa, Deptak, Al. 1000-lecia; - Park Zdrojowy,
- Budowa kanalizacji sanitarnej w Rabce-Zdrój w rejonie ulicy Wójtowiczowej i Gorczańskiej,
- Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Rabce-Zdrój w rejonie ul. Dietla (powyżej GORD),
- Budowa kanalizacji sanitarnej w poszczególnych rejonach Rabce-Zdrój
- Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków,
- Budowa systemów gromadzenia i odprowadzania ścieków komunalnych lub innych systemów zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska w miejscowościach Chabówka, Ponice i Rdzawka,
- Budowa sieci wodociągowej od SUW Poniczanka w rejon os. Traczykówka, Budowa sieci wodociągowej dla os. Łęgi,
- Przebudowa SUW Poniczanka wraz z budową nowej bazy technicznej dla działu eksploatacji sieci,
- Budowa systemów gromadzenia i odprowadzania ścieków komunalnych lub innych systemów zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska w miejscowości Rabka-Zdrój w rejonie ulic: Podhalańska, do Pociesznej Wody, Pasieczna, Gilówka – Garncarska, Bystrej, Kilińskiego i Za Rabą,
- Przebudowa istniejącego kanału w ul. Nowy Świat,
- Budowa drugiej nitki kolektora w ul. Kasprowicza (do starej oczyszczalni),
- Budowa kanału na lewym brzegu potoku Słonka (od ul. Chopina do ul. Piłsudskiego),
- Przebudowa istniejącego kanału w ul. Podhalańska (od starej szkoły do hotelowca),
- Przebudowa i rozbudowa remizy OSP w Rdzawce wraz z WDK,
- Budowa Wiejskiego Domu Kultury przy OSP w Ponicach,
- Rewitalizacja Galerii „Pod Aniołem”,
- Budowa Europejskiego Centrum - Młodzieżowego Domu Kultury w Rabce-Zdrój,

Zadania które należy podjąć , mają na uwadze edukacje ekologiczną:

• promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnym z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody;

• edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych);

• rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności rolniczej;

• rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych;

• włączenie w akcję edukacji ekologicznej proekologicznych organizacji pozarządowych.

Świadectwa Karpackości Gminy

O Karpackości naszej gminy świadczy nie tylko położenie(Zewnętrzne Karpaty Zachodnie) ale przede wszystkim zasoby przyrodnicze oraz kulturalne.

Zasoby przyrodnicze:

Krajobraz górski Rabki-Zdrój urozmaicają polany reglowe z bogatą florą i entomofauną, z których można podziwiać piękne panoramy. Mimo eksploatowania lasów gorczańskich duża ich część odznacza się naturalnym składem gatunkowym i układem przestrzennym **z typowymi dla Karpat**, dobrze wykształconymi piętrami klimatyczno-roślinnymi: reglem dolnym i górnym. W niedostępnych dolinach i na stromych zboczach lasy zachowały tu niemal pierwotny charakter. Dlatego Gorczański Park Narodowy chroni obecnie najcenniejsze fragmenty **Puszczy Karpackiej,** która rozciągała się niegdyś wzdłuż całych Karpat Zachodnich. Polany reglowe, które powstały w wyniku kilkusetletniej gospodarki pasterskiej są wspaniałymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi.

Na terenie Gorców dominuje flora o charakterze **zachodniokarpackim**. Jednym z niewielu gatunków wschodnich, jest żywokost Sercowaty. Gorce nie posiadają własnych endemitów, ale występują tutaj endemity zachodniokarpackie, np. szafran spiski (krokus) i urdzik karpacki.

Fauna Gorców ma również typowo zachodniokarpacki charakter. W dobrze zachowanych drzewostanach przetrwała w dobrym stanie fauna prastarej Puszczy Karpackiej. Gorce są bardzo istotną częścią głównego **korytarza migracyjnego biegnącego wzdłuż Karpat**, stanowiącego tzw. obszar węzłowy(dobrze zachowane siedliska). Szczególnie cennym gatunkiem jest głuszec, zamieszkujący górnoreglowe bory świerkowe (patrz ramka). Gorce są jego ważną ostoją w Karpatach.

Istotnym częścią, naszej Karpackiej Gminy są mieszkańcy. Mentalność ludzi, przywiązanych do swoich korzeni, ceniących sobie dorobek kulturalny przodków- nie ma lepszego dowodu na potwierdzenie swojej tożsamości. Mieszkańcy Rabki-Zdroju, z pasją dbają o zachowanie regionalnych zwyczajów, pieśni, tańców-przekazując je z pokolenia na pokolenie.

Karpacki Festiwal

Karpacki Festiwal odbywa się w cyklu corocznym w Rabce-Zdroju i jest jednym z najważniejszych w Polsce, które pielęgnują folklor dziecięcy i uczą dzieci poszanowania dla tradycji ludowej.

Myśl, że będzie on miejscem prezentacji dzieci gór zrodziła się wśród organizatorów w 1974 r. Festiwal jako przegląd stał się w swoich zamierzeniach niejako „młodszym bratem", odbywającego się w czasie Jesieni Tatrzańskiej, w Zakopanem, Festiwalu Folkloru Ziem Górskich.

Program pokazów powinien być zaprezentowany w formie autentycznej - tradycyjnej, uwzględniającej oryginalne cechy swojego regionu, a szczególnie dziecięcego regionu; treść pokazu może być widowiskiem odtwarzającym dawną obrzędowość, zgodną z wiekiem dzieci, może być ukazaniem codziennego „zywobycia" dziecka, które pomaga dorosłym, ale i bawi się na kamieńcu czy pastwisku, i równocześnie bardzo pragnie przejąć rodzime muzykowanie - śpiew i taniec. Wykonanie i reżyseria programu winna być utrzymana w konwencji teatralnej, a zachowanie dziecka naturalne i spontaniczne.

Koniec

Zdjęcia: archiwum Urzędu Miejskiego w Rabce Zdroju